

KOMESAR IVAN ŠIBL I SATNIK L.

Mi „ubijamo, najveće neprijatelje čovječanstva“, pisao je partizanski komesar Ivan Šibl u svom „Ratnom dnevniku“¹ 1942. Najveće?

Kontekst u kojem je izreko ove riječi je opis zarobljavanja neke domobranske radne bojne² i strijeljanja njenog zapovjednika Srbina „satnika L“. Zbog njenog nacionalnog sastava postrojbu od „400 mladića sa Korduna, Banije i Bosanske Krajine“ naziva „srpska domobranska bojna“. Pokušao ih je pridobiti za partizane. Poslije višesatnog nagovaranja u partizane ih je prešlo trideset.

„Strijeljan je satnik L. – Tako je neminovno morala završiti njegova izdaja“, uvjerava komesar Šibl. Neminovno? Satnika se bila nastanila u Bulincu a satnik L. je strijeljan u selu Ribnjačka.

„Na stolu su sitni predmeti iz njegovih džepova. Među njima su pisma i fotografije njegove žene i dviju djevojčica. Pisma su dirljiva, ne može se osporiti...“

Partizani su strijeljali čovjeka „u šestom deceniju života“. Bio je bivši jugo-oficir, u Prvom svjetskom ratu srpski vojnik, rođen u Srbiji, oženjen bosanskom Hrvaticom s kojom je imao dvije kćeri. „Izdaja“ se sastojala u tome što je kao Srbin bio hrvatski časnik, u neborbenoj, radnoj bojni, koja je, u vrijeme zarobljavanja, radila na sječi drva.

Partizanski komesar je shvatio: „Strahote i sva tragika rata postaju reljefno jasni tek onda kad upoznamo sudbine pojedinaca, kad razotkrijemo lične tragedije i kad u brojkama naučimo gledati ljude.

Onda ostaje u nama mučan osjećaj... Teško da ću ikada zaboraviti dan kad je strijeljan satnik L.“ Šibl priznaje tragičnost događaja i mučan osjećaj, ali to nije dovoljno. Nema snage ili potrebe da izrazi žaljenje. Nije smogao uvida, nije našao snage priznati da se u slučaju satnika L. radilo o ratnom zločinu i ubojstvu nedužna čovjeka.

---

1. Ivan Šibl, Ratni dnevnik, Naprijed, Zagreb, 1960, str. 192.-196.

2. Nikica Barić, Ustroj koprnene vojske domobranstva Nezavisne Države Hrvatske 1941.-1945., str. 173.-182.